

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 5/2025-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Mariánom Ševčíkom, CSc., advokátom, Nezábudková 22, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/59/2023 z 26. septembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základných práv zaručených podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím najvyššieho súdu uvedeným v záhlaví, ktoré navrhla zrušiť, vrátiť vec na ďalšie konanie, priznať jej náhradu ujmy podľa úvahy ústavného súdu a priznať jej náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Argumentácia sťažovateľky

2. Sťažovateľka bola žalovaná strana v konaní o vypratanie nehnuteľnosti a vydanie bezdôvodného obohatenia vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 6C/420/2008. Procesná obrana žalovanej spočívala v popieraní nároku žalobcu tým, že k predmetnej nehnuteľnosti nadobudla vlastnícke právo z titulu vydržania.

3. Okresný súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu žalobe v poradí tretím rozsudkom vyhovel. Na odvolanie sťažovateľky Krajský súd v Bratislave v poradí tretí rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Sťažovateľka podala dovolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol

tak, že rozsudok krajského súdu z dôvodu vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) spočívajúcej v nedostatočnosti odôvodnenia zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (ďalej len „prvé rozhodnutie dovolacieho súdu“).

4. Krajský súd po vrátení veci dovolacím súdom vo veci štvrtýkrát rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie opätovne ako vecne správny potvrdil (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“).

5. V predmetnej právnej veci sa sťažovateľka ústavnou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd krajským súdom, ktorej bolo nálezom ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 207/2023 z 9. novembra 2023 vyhovené (ďalej len „vyhovujúci nález ústavného súdu“).

6. Sťažovateľka podala proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie z dôvodov podľa § 431 [vada § 420 písm. f) CSP] a § 432 [za judikatúrnych situácií podľa § 421 písm. a) a c) CSP], ktoré najvyšší súd ako nedôvodné zamietol. Vadu podľa § 420 písm. f) CSP odôvodnila tým, že rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené a spochybňovala vykonané dokazovanie a zistenie skutkového stavu. K nesprávnemu právnemu posúdeniu veci došlo pri rozdielne rozhodovanej právnej otázke a zároveň poukázala na odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe súdov v dôsledku nerešpektovania právnych záverov vyhovujúceho nálezu ústavného súdu a prvého rozhodnutia dovolacieho súdu, čím odvolací súd navodil stav právnej neistoty v neprospech sťažovateľky.

7. Sťažovateľka ďalej stručne uvádza, že najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí nerešpektoval vykonané dokazovanie z dôvodu, že svedecké výpovede už nie je možné opakovať, čím podľa jej názoru dospel k nesprávnemu právnemu záveru, keď v napadnutom rozhodnutí poprel vydržanie ako ďalšiu formu nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

8. Podľa sťažovateľky nehnuteľnosť vydržala v súlade s právnym poriadkom dobromyseľne a nerušene s požadovanou neprerušenou dobou vydržania, čo potvrdil dovolací súd v prvom rozhodnutí. Argumentuje, že naviazala na predchádzajúci právny stav od svojho právneho predchodcu, nedopustila sa žiadneho protiprávneho konania a rešpektovala stav, ktorý je garantovaný ústavou.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy:

9. Podstatou sťažnostnej argumentácie sťažovateľky je posúdenie ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia v kontexte sťažovateľkou uplatnených dovolacích dôvodov. Ústavný súd poznamenáva, keďže sťažovateľka k ústavnej sťažnosti svoje dovolanie nepriložila, že vychádzal z argumentácie sťažovateľky v ústavnej sťažnosti a jej príloh.

10. K záväznému názoru vyjadrenému vo vyhovujúcom náleze ústavného súdu sa žiada dodať, že išlo o tzv. prietahový nález, keď ústavný súd v rámci ústavného prieskumu posudzoval nečinnosť porušovateľa označeného sťažovateľkou, ktorým bol krajský súd. Z ústavnej sťažnosti nie je

zrejme, aký záväzný právny názor ústavného súdu v tomto rozhodnutí dovolací súd nerešpektoval. Ústavný súd v predmetnom vyhovujúcom náleze posudzoval štandardné ústavno-právne kritériá dopadajúce na vyslovenie porušenia sťažovateľkou označených základných práv, pričom v bode 15 uviedol, že „konanie na krajskom súde po zrušení rozhodnutia a vrátení veci nevyžadovalo vykonanie žiadneho dokazovania, primárnou úlohou krajského súdu bolo odôvodniť okolnosti týkajúce sa dobromyseľného vstupu sťažovateľky do držby“. Z uvedeného nie je možné vyvodiť záväzný právny názor ústavného súdu na meritum predmetnej veci, čo je v súlade s tým, že ústavný súd zisťoval a hodnotil len existenciu sťažovateľkou tvrdených priťahov v napadnutom konaní. V tejto časti je tak sťažnostná argumentácia sťažovateľky nedôvodná.

11. V druhom rade sa ústavný súd zameril na tvrdenie sťažovateľky, že napadnutým rozhodnutím dovolací súd nerešpektoval záväzný názor vyjadrený v prvom rozhodnutí dovolacieho súdu.

12. V úvode ústavný súd poznamenáva, že kasačná záväznosť prvého rozhodnutia dovolacieho súdu zaväzuje v zmysle § 455 CSP odvolací súd, prípadne súd prvej inštancie, ktorému vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, a nie dovolací súd, pokiaľ opätovne rozhoduje o dovolaní v tejto právnej veci.

13. Vzhľadom však na sťažovateľkou namietané nerešpektovanie záväzného právneho názoru prvého rozhodnutia dovolacieho súdu sa ústavný súd zameril na to, či bol v tomto rozhodnutí vyslovený sťažovateľkou tvrdený záväzný právny názor na meritum veci (vydržanie spornej parcely sťažovateľkou). Po oboznámení sa s prvým rozhodnutím dovolacieho súdu ústavný súd konštatuje, že v bode 13 tohto rozhodnutia najvyšší súd vyjadril smer rozhodujúcich skutočností, s ktorými sa bol povinný vysporiadať krajský súd, a teda (i) posúdenie, či (v prípade, ak sťažovateľka nenadobudla vlastnícke právo k spornej parcele pre absenciu jej vymedzenia v predmete kúpnej zmluvy a jej držba by bola dobromyseľná) vydržacia doba začína plynúť od uzavretia kúpnej zmluvy bez možnosti započítania predchádzajúcej doby držby jej predchodcov, resp. (ii) ak predmetné nehnuteľnosti boli predané ako celok tak, ako boli oplotené, či sťažovateľka nadobudla vlastnícke právo k nim ako k celku, pričom za daných výnimočných okolností skutočnosť, že sporná parcela nebola predmetom kúpnej zmluvy (hoci už mohla byť vo vlastníctve jej právnych predchodcov), nemôže mať za následok, že k nej nenadobudla vlastnícke právo, ktoré bol krajský súd povinný (vzhľadom na procesnú obranu žalovanej, ktorá argumentovala nadobudnutím vlastníckeho práva k spornej parcele vydržaním) zhodnotiť, resp. zdôvodniť, prečo sú uvedené skutočnosti v prejednávanej veci bezvýznamné, resp. irelevantné. Pre absenciu odôvodnenia v tomto smere dovolací súd považoval rozhodnutie odvolacieho súdu za arbitrárne s dopadom na porušenie práva žalovanej na spravodlivý proces.

14. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v prvom dovolacom rozhodnutí nevyslovil záväzný právny názor, čo sa týka merita veci, tak, ako to tvrdí sťažovateľka v ústavnej sťažnosti („*nehnutelnosť vydržala v súlade s právnym poriadkom dobromyseľne a nerušene s požadovanou neprerušenou lehotou vydržania, teda s dobou vydržania s konaním a chovaním sa ako riadneho vlastníka, a takto ho zvelaďovala, čo potvrdil dovolací súd*“). Dovolací súd v tomto rozhodnutí vymedzil rozsah skutočností označených ako materiálne a formálne poňatie veci, s ktorými sa následne odvolací súd bol povinný vysporiadať. Keďže sťažovateľka ani v poradí tretí rozsudok krajského súdu k ústavnej sťažnosti nepriložila, ústavný súd vychádzal z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

15. V bode 4 napadnutého rozhodnutia dovolací súd zhrnul odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý svoje rozhodnutie založil na skutočnosti, že „sťažovateľka nesplnila zákonné podmienky pre vydržanie spornej nehnuteľnosti jej dobromyseľnou držbou po dobu najmenej desať rokov. Keďže manželia [REDAKOVANÉ] na ňu spornú parcelu v roku 1992 nepreviedli, nemala právny titul na užívanie tejto parcely dobromyseľne. To, že sa bez primeraných dôvodov spoliehala na to, že parcela jej patrí, pretože bola súčasťou oploteného pozemku, nemôže mať právne účinky. Napokon už roku 1996 zistila, že parcela nie je súčasťou jej pozemkov, a preto zaslala svoj prvý list žalobcovi. Rovnakú mieru opatrnosti mala zachovať už pri nadobúdaní nehnuteľnosti v čase kúpy od manželov [REDAKOVANÉ]“. Ďalej krajský súd zdôraznil, že sťažovateľka svoje vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti odvádzala od inštitútu vydržania a na to, aby preukázala dobromyseľnosť, je potrebný domnelý titul nadobudnutia vlastníckeho práva, ktorým mala byť kúpna zmluva, ktorou manželia Lopašovskí na sťažovateľku previedli ostatné nehnuteľnosti oplotené spolu so sporným pozemkom, avšak bez spornej parcely, čím žalovaná nemala právny titul, od ktorého by mohla odvodzovať svoju dobromyseľnosť užívania spornej nehnuteľnosti. Ďalej odvolací súd zdôraznil, že žalovaná už v čase kúpy mala pri zachovaní bežnej opatrnosti dať zamerať jednotlivé parcely a konfrontovať ich plochy a identifikáciu so zápismi na listoch vlastníctva. Iba samotná domnienka žalovanej, že kupovala viac nehnuteľností, nestačí pre vydržanie spornej nehnuteľnosti. Pokiaľ si žalovaná myslela, že nadobúda aj spornú parcelu z dôvodu, že bola ako celok oplotená s ostatnými nehnuteľnosťami, ide o nedbalého nadobúdateľa, ktorý si neoveril, čo je predmetom prevodu. Pochybnosti o vlastníctve k spornej parcele mala sťažovateľka minimálne od roku 1996, keď žalobcovi zaslala prvý list, pričom tieto skutočnosti neboli žalovanou ani v ňou podanom odvolaní rozporované.

16. Následne krajský súd hodnotil dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie týkajúce sa spornej parcely a jej vydržania právnymi predchodcami žalovanej so záverom, že ak by aj manželia [REDAKOVANÉ] mali spornú parcelu pridelenú do osobného užívania, resp. ju vydržali, avšak kúpnu zmluvou na sťažovateľku nepreviedli, pre absenciu nadobúdacieho titulu nie je možné vo vzťahu k tejto parcele započítavať sťažovateľke držbu predchodcov, a splnenie podmienok na vydržanie sa u nej posudzuje samostatne, t. j. od titulu, na základe ktorého sa domnievala, že vo vzťahu k spornej parcele nadobudla vlastnícke právo.

17. Ako bezpredmetné odvolací súd vyhodnotil dokazovanie zamerané na to, či manželia Lopašovskí nadobudli vlastnícke právo k spornej parcele vydržaním, a to z dôvodu, že sporná parcela na sťažovateľku kúpnu zmluvou prevedená nebola. Keďže sťažovateľka napriek pochybnostiam spornú parcelu bez protiplnenia užívala, bolo dôvodné priznať žalobcovi aj bezdôvodné obohatenie za rozhodné obdobia.

18. Sťažovateľka v dovolaní argumentovala tým, že k uzavretiu kúpno-predajnej zmluvy pristúpila s náležitou opatnosťou po oboznámení sa s priebehom hraníc, pričom sporných približne 10 árov nikto nespochybnil. Následne poukazovala na svedecké výpovede a poukázala na dobromyseľnosť užívania oplotených nehnuteľností ako celku jej právnymi predchodcami a zdôraznila, že sporné metre štvorcové „nikomu nechýbali“. S uvedenými skutočnosťami sa podľa jej názoru nevysporiadal ani prvoinštančný súd, ani odvolací súd. Podľa sťažovateľky odvolací súd tiež odignoroval právne záväzné stanovisko najvyššieho súdu a nezaoberal sa ani otázkami, s ktorými sa mu dovolací súd nariadil vysporiadať. V súhrne má ísť o vadu podľa § 420 písm. f) CSP.

19. V dovolaní sťažovateľka poukazovala aj na zásadný odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej činnosti súdov Slovenskej republiky podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ktorý je daný tým, že odvolací súd svoje posledné rozhodnutie riadne neodôvodnil tak, aby účastníci konania poznali základný právny rámec posudzovanej veci a právne úvahy súdu, ktoré boli aplikované, krajský súd bol povinný sa podriaďiť právnemu názoru vyššej inštancie, čo vyplýva z nutnosti definitívne ukončiť konkrétny spor s cieľom predísť jeho neúmernému predlžovaniu medzi jednotlivými inštanciami s dopadom na porušenie práva účastníka na spravodlivý proces neúmernou dĺžkou jeho trvania (sp. zn. 2Cdo/155/2011). V rámci tohto dovolacieho dôvodu poukázala tiež na záväznosť rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/84/2012 a rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/41/2009.

20. Sťažovateľka podané dovolanie odôvodnila v poslednom rade aj podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP, poukazujúc na to, že právna otázka, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie krajského súdu, je dovolacím súdom riešená rozdielne. Tento dovolací dôvod však bližšie nešpecifikovala.

21. Na sťažovateľkou vymedzený dovolací prieskum reagoval dovolací súd v bodoch 10 až 26 napadnutého rozhodnutia a ústavný súd je toho názoru, že sa s dovolacou argumentáciou sťažovateľky riadne vysporiadal. Vo vzťahu k nerešpektovaniu záväzného právneho názoru prvého rozhodnutia dovolacieho súdu ústavný súd poukazuje na bod 15.2 napadnutého rozhodnutia, v ktorom sa dovolací súd s touto dovolacou námietkou vysporiadal. Vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu zákonných podmienok na vydržanie spornej nehnuteľnosti poukazuje na bod 25 napadnutého rozhodnutia, z ktorého vyplýva, že dovolateľka dovolací dôvod nevymedzila podľa § 432 ods. 2 CSP, keď nenastolila riadne právnu otázku, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. ktorá je dovolacím súdom riešená rozdielne. Vzhľadom na uvedené nemohlo byť dovolanie v tejto časti podrobené meritórnemu prieskumu dovolacieho súdu. S prihliadnutím na odôvodnenie bodu 24 napadnutého rozhodnutia, z ktorého je zrejмый pokus najvyššieho súdu o materiálne posúdenie dovolacej argumentácie sťažovateľky vyabstrahovaním rozhodujúcej právnej otázky, ústavný súd konštatuje, že dovolací súd sa vysporiadal so sťažovateľkou vymedzeným predmetom dovolacieho prieskumu ústavne akceptovateľným spôsobom.

22. Keďže pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľkou označeného základného práva na súdnu ochranu, ktorého reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 325/2023 a tam uvedená judikatúra), ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy:

23. Sťažovateľka porušenie tohto základného práva odvíja od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. S ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, a preto aj v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2

písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

24. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. januára 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu